

Terénna sociálna práca v obci Zvolenská Slatina

V obci Zvolenská Slatina začala fungovať terénna sociálna práca od marca 2005 formou projektu „Program podpory komunitnej sociálnej práce v obciach“. Pokračovaním bol projekt „Komunitná sociálna práca pre Rómov obce“, končiaci v marci 2010. Od 1. septembra 2010 sme úspešne realizovali nadväzujúci projekt „Rozvoj služieb starostlivosti pre marginalizovanú rómsku komunitu (MRK)“, ktorý skončil 31.8.2012. Projekt bol realizovaný vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia, na ktorý obec získala nenávratný finančný príspevok vo výške 39 064 Eur z ESF, SORO: Fond sociálneho rozvoja.

Obec Zvolenská Slatina má 2 798 obyvateľov, z toho tvorí takmer 500 rómske etnikum. Terénnu sociálnu prácu v obci vykonávali tri pracovníčky – jedna terénna sociálna pracovníčka a dve asistentky.

Cieľom projektu bola podpora skupín a jednotlivcov dlhodobo vystavených sociálnemu vylúčeniu a odstránenie príčin sociálnej deprivácie prostredníctvom permanentnej terénnej sociálnej práce v konkrétnej komunite, aktivizácia cieľových skupín (v našom prípade rómskeho obyvateľstva) zapojením do riešenia ich problémov a zvýšenie ich sociálnej mobility.

Poslaním terénnych sociálnych pracovníkov je individuálna sociálna práca s konkrétnym klientom, jeho rodinou a komunitou v jej prirodzenom rodinnom otvorenom prostredí, práca v priamom kontakte s ľuďmi. Realizáciou aktivít si cieľová skupina osvojuje sociálne zručnosti, ktoré im pomáhajú pri komunikácii s majoritou a pri prekonávaní problémov v rodine, komunite. Vytvoril sa priestor pre účasť cieľovej skupiny na spoločensko - ekonomickom rozvoji života obce bez ohrozenia ich identity a svojou špecifickosťou prispeli do kultúrneho života obce.

Činnosť terénnych sociálnych pracovníkov bola zameraná predovšetkým na nasledovné aktivity:

1. Poskytovanie poradenstva a sprevádzanie klientov na úrady a inštitúcie v súvislosti s riešením ich nepriaznivej sociálnej situácie) - úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, sociálna poisťovňa, súdy, exekútorské úrady, zdravotné zariadenia a poisťovne, polícia, sociálne zariadenia.
2. Získanie alebo obnovenie pracovných návykov potrebných na začlenenie sa do pracovného procesu, pomoc pri uplatnení sa na trhu práce, vyhľadanie pracovných ponúk, pomoc pri žiadosti a životopise do zamestnania.
3. Poradenstvo v oblasti zlepšenia osobnej hygieny a zdravotnej starostlivosti detí a dospelých, dodržiavanie pravidelných lekárskeho prehliadok a očkovaní, využívanie Centra hygienickej starostlivosti s možnosťou sprchovania, prania, sušenia a žehlenia ošatenia.

4. Zlepšenie školskej dochádzky, odstraňovanie záškoláctva v spolupráci so ZŠ, SZŠ, zvyšovanie hodnoty vzdelania u Rómov, pohovory s rodičmi.
5. Zmysluplné využívanie voľného času najmä u detí a mládeže – organizovanie spoločenských, kultúrnych a športových podujatí (MDD, Mikuláš, Vianoce, Spievanky, Deň matiek, športové dni, turistika, prednášky), práca s rómskymi deťmi po vyučovaní – kreslenie, kontrola domácich úloh, riešenie školských problémov.
6. Vedenie k hospodárnosti a využívanie peňažných dávok a príspevkov na stanovený účel, sprevádzanie pri nákupoch – poučenie k hospodárnemu nakupovaniu potravín, organizovanie burzy použitého šatstva.
7. Získavanie návykov a zručností potrebných na riadne užívanie obydli, pomoc pri riešení bytových otázok klientov (opravy obydli, legalizácie stavieb, pomoc so zmluvnými vzťahmi).
8. Poradenstvo a pomoc pri riešení zložitých sociálnych situácií a životných kríz (umiestnenie detí v detských domovoch, domovoch sociálnych služieb, reedukačných a diagnostických centrách, krízových centrách, vybavenie náhradnej osobnej starostlivosti detí).

Poradenstvom a aktivitami sa terénni sociálni pracovníci snažili predchádzať vzniku sociálno-patologických javov v rodinách s cieľom zmysluplného využívania voľného času a efektívneho využívania finančných prostriedkov. Vďaka činnosti TSP sa zlepšila komunikácia úradov a inštitúcií s cieľovou skupinou, spolupráca so školskými a so zdravotníckymi zariadeniami. Zlepšila sa príprava detí na vyučovanie zabezpečením doučovania detí, motivujú ich, aby navštevovali školu. Pripravovali a realizovali kultúrne podujatia, športové, vzdelávacie a iné aktivity. Tieto aktivity sú často jedinou príležitosťou pre Rómov zažiť pocit byť súčasťou verejného života.

Primárnou úlohou ostáva zvýšenie vzdelanostnej úrovne MRK, lebo každé úsilie o zmenu postavenia Rómov je spojené so vzdelávaním. S tým súvisí zvýšenie možností uplatnenia sa na trhu práce, podpora komunitnej práce, vyvolanie a podporovanie zmien v rámci miestnych spoločenstiev a podpora aktivít. Základným sociálnym problémom je totiž nízka vzdelanostná úroveň dospelých, ale aj mládeže. Cieľom je vybudovanie komunitného centra v obci. V komunitnom centre by mala cieľová skupina vytvorený priestor pre spoločné stretávanie, aktivity a vzdelávanie. Terénni sociálni pracovníci budú realizovať a sprostredkovať aktivity a opatrenia zamerané na predchádzanie a riešenie sociálneho vylúčenia a sociálnej deprivácie, vrátane vzdelávacích a podporných aktivít v oblasti zdravia, vzdelávania, zamestnanosti, bývania a podobne.

Skúsenosti z realizácie predchádzajúcich projektov terénnej sociálnej práce ukázali, že sa osvedčili a o pokračovanie je záujem zo strany obce ako i samotného rómskeho obyvateľstva. Vzrástla jeho dôvera k spolupráci s TSP a vytvorila sa lepšia pôda pre prácu so sociálne znevýhodnenými občanmi.

Obec Zvolenská Slatina reagovala na výzvu Fondu sociálneho rozvoja a podala žiadosť na „Národný projekt terénnej sociálnej práce“, ktorý by mal kontinuálne nadväzovať na súčasne končiaci projekt „Rozvoj služieb starostlivosti pre marginalizovanú rómsku komunitu“ na obdobie rokov 2012 - 2015.

Realizovaný projekt potvrdil, že systematická, cieľavedomá a aktívna terénna sociálna práca s vylúčenou komunitou prináša úspechy, zvýšenie sociálnej mobility klienta a jeho schopnosti riadiť svoj život samostatne a zvýšiť svoju nezávislosť od iných. Majú v rukách kľúč k vlastnému rozvoju, ale je dôležité, aby mali možnosti na jeho využitie.

